

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ త్రిపంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రిపంచాశః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ కార్యార్థినాముపేక్షాతో నృగసంబంధిశాపకథాం శ్రావయిత్వా
లక్ష్మణస్య కార్యార్థినాం నిరీక్షణాయ నియోజనం

లక్ష్మణస్య తు తద్ వాక్యం నిశమ్య పరమాద్భుతం |
సుప్రీతశ్చాభవద్ రామో వాక్యమేతదువాచ హ || 7.53.1 ||

దుర్లభస్తీవ్యదృశో బంధురస్మిన్ కాలే విశేషతః |
యాదృశస్త్వం మహాబుద్ధిర్మమ సౌమ్య మనోఽనుగః || 7.53.2 ||

యచ్చ మే హృదయే కించిద్ వర్తతే శుభలక్షణ |
తన్నిశామయ చ శ్రుత్వా కురుష్వ వచనం మమ || 7.53.3 ||

చత్వారో దివసాః సౌమ్య కార్యం పౌరజనస్య చ |
అకుర్వాణస్య సౌమిత్రే తన్నే మర్మాణి కృంతతి || 7.53.4 ||

ఆహూయంతాం ప్రకృతయః పురోధా మంత్రిణస్తథా |
కార్యార్థినశ్చ పురుషాః స్త్రియో వా పురుషర్షభ || 7.53.5 ||

పౌరకార్యాణి యో రాజా న కరోతి దినే దినే |
సంవృతే నరకే ఘోరే పతితో నాత్ర సంశయః || 7.53.6 ||

శ్రూయతే హి పురా రాజా నృగో నామ మహాయశాః |
బభూవ పృథివీపాలో బ్రహ్మణ్యః సత్యవాక్ శుచిః || 7.53.7 ||

స కదాచిద్ గవాం కోటిః సవత్సాః స్వర్ణభూషితాః |
నృదేవో భూమిదేవేభ్యః పుష్కరేషు దదౌ నృపః || 7.53.8 ||

తతః సంగాద్ గతా ధేనుః సవత్సా స్పర్శితానఘ |
బ్రాహ్మణస్యాహితాగ్నేస్తు దరిద్రస్యోంచవర్తినః || 7.53.9 ||

స నష్టాం గాం క్షుధార్తో వై అన్విషంస్తత్ర తత్ర హ |
నాపశ్యత్ సర్వరాష్ట్రేషు సంవత్సరగణాన్ బహూన్ || 7.53.10 ||

తతః కనఖలం గత్వా జీర్ణవత్సాం నిరామయాం |
దదృశే తాం స్వికాం ధేనుం బ్రాహ్మణస్య నివేశనే || 7.53.11 ||

అథ తాం నామధేయేన స్వకేనోవాచ బ్రాహ్మణః |
ఆగచ్ఛ శబలేత్యేవం సా తు శుశ్రావ గౌః స్వరం || 7.53.12 ||

తస్య తం స్వరమాజ్ఞాయ క్షుధార్తస్య ద్విజస్య వై |
అన్వగాత్ పృష్ఠతః సా గౌర్గచ్ఛంతం పావకోపమం || 7.53.13 ||

యోఽపి పాలయతే విప్రుః సోఽపి గామన్వగాద్ ద్రుతం |
గత్వా చ తమృషిం చష్టే మమ గౌరితి సత్వరం || 7.53.14 ||

స్పర్శితా రాజసింహేన మమ దత్తా నృగేణ హ |
తయోర్బ్రాహ్మణయోర్వాదో మహానాసీద్ విపశ్చితోః || 7.53.15 ||

వివదంతౌ తతోఽన్యోన్యం దాతారమభిజగ్ముతుః |
తౌ రాజభవనద్వారి న ప్రాప్తౌ నృగశాసనం || 7.53.16 ||

అహోరాత్రాణ్యనేకాని వసంతౌ క్రోధమీయతుః |
ఊచతుశ్చ మహాత్మానౌ తావుభౌ ద్విజసత్తమౌ || 7.53.17 ||

క్రుద్ధౌ పరమసంతప్తౌ వాక్యం ఘోరాభిసంహితం |
అర్థినాం కార్యసిద్ధ్యర్థం యస్మాత్త్వం నైషి దర్శనం || 7.53.18 ||

అదృశ్యః సర్వభూతానాం కృకలాసో భవిష్యసి |
బహువర్షసహస్రాణి బహువర్షశతాని చ || 7.53.19 ||

శ్వభై త్వం కృకలీభూతో దీర్ఘకాలం నివత్స్యసి |
ఉత్పత్స్యతే హి లోకేఽస్మిన్ యదూనాం కీర్తివర్ధనః || 7.53.20 ||

వాసుదేవ ఇతి ఖ్యాతో విష్ణుః పురుషవిగ్రహః |
స తే మోక్షయితా శాపాద్ రాజంస్తస్మాద్ భవిష్యసి || 7.53.21 ||

కృతా చ తేన కాలేన నిష్క్రతిస్తే భవిష్యతి |
భారావతరణార్థం హి నరనారాయణావృభౌ || 7.53.22 ||

ఉత్పత్యేతే మహావీరౌ కలౌ యుగ ఉపస్థితే |
ఏవం తౌ శాపముత్సృజ్య బ్రాహ్మణౌ విగతజ్వరౌ || 7.53.23 ||

తాం గాం హి దుర్బలాం వృద్ధాం దదతుర్బ్రాహ్మణాయ వై |
ఏవం స రాజా తం శాపముపభుంక్తే సుదారుణం || 7.53.24 ||

కార్యార్థినాం విమర్దో హి రాజ్ఞాం దోషాయ కల్పతే |
తచ్ఛ్రీఘ్రం దర్శనం మహ్యమభివర్తంతు కార్యణః || 7.53.25 ||

సుకృతస్య హి కార్యస్య ఫలం నావైతి పార్థివః |
తస్మాద్ గచ్ఛ ప్రతీక్షస్వ సౌమిత్రే కార్యవాంజనః || 7.53.26 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే త్రిపంచాశః సర్గః ||